

Latvijas Okupācijas muzeja apkārtraksts

NR. 62, 2025. GADA VASARA

Museum of the Occupation of Latvia Newsletter N° 62, Summer 2025, Rīga

Piemineklis "Latvijas stāvstrops brīvībai" Lestenes brāļu kapos.
● Monument "Latvian Beehive for Freedom" at Lestene Brethren Cemetery.

Mūsos noteikti ir ticība labā un taisnīgā uzvarai

We certainly believe that goodness and righteousness will win

Latvijas Universitātes kamerkoris "DECORO" Lūcijas Garūtas dzimšanas dienai veltītajā koncertā "Zvaigžņotā" Rīgas Vecajā Svētās Ģertrūdes evaņģēliski luteriskajā baznīcā 14. maijā.

• The University of Latvia Chamber Choir "DECORO" performing at a concert celebrating Lūcija Garūta's birthday at the Old St. Gertrude Evangelical Lutheran Church in Riga on 14 May.

14. maija vakars. Vecā Svētās Ģertrūdes baznīcā Lūcijas Garūtas dzimšanas dienā skan kantāte "Dievs, Tava zeme deg"... Raudu pie vārdiem "Piecel no putekļiem pilsētas, kalngalus atpakaļ stādi, Tautām, kas negaisos noliekta, cerību karogu rādi! Pieņem, Dievs, lūgšanu kvēlu!" Atkal esam turpat – telpā, laikā, lūgšanās un gaidās. Arī politiskā pasaule "lūdz un gaida" mieru no Krievijas noziedznieka. Visiem ir jautājums, cik ilgi un ko mums darīt? Tikko intervijā "Kultūras Dienai" man uzdeva jautājumu, ko varētu darīt Muzejs, kā Muzejam runāt par karu Ukrainā. Mana atbilde īsa – jāstāsta par noziegumiem Ukrainas okupētajās teritorijās, par upuriem un ciešanām, lai panāktu kara noziedznieku sodīšanu un mainītu izpratni tiem, kas atbalsta karu. Arī tiem Latvijas ļaudīm, kuri cer uz sadarbību ar Krieviju, kuri bez sirdsapziņas pārmetumiem savus ienākumus joprojām pelna roku rokā ar Krieviju un kuri iepirkumu somās joprojām liek Krievijā ražotas preces.

The 14 May evening in the old St. Gertrude church, it's Lūcija's Garūtas birthday, her cantata "God, Thy Earth is Aflame!" resounds ... I weep at the words "Raise cities from dust; the flag of hope be shown. Receive, Lord, our fervent prayer!" We are again right there – in place, in time, in prayer and in anticipation. Even the political world is "praying and waiting" for peace from the Russian criminal. Recently in an interview I was asked how should a museum talk about the war in Ukraine? My answer was: to talk about the crimes in the occupied territories of Ukraine, about the victims and their suffering, to result in the punishment of war criminals and to change the attitude of those who support the war, such as the people of Latvia who hope for cooperation with Russia, who without reproach of conscience still earn their income hand in hand with Russia, and who still put Russian-made goods in their shopping bags.

Tieši šajā laikā Muzejs piedāvā mākslinieka Viļņa Heinrihsona darbu izstādi "Otrā atnākšana" – melnie spēki plosās nesodīti un neierobežoti, bet šajā laikā cerību dod ticība. Mākslinieks saka, ka Kristus nāk pie tumsā grimstošās pasaules, lai nesu gaismu un mieru. Mūsos noteikti ir ticība labā un taisnīgā uzvarai.

Muzejprāt, tai ir jābūt ne tikai pasīvai ticībai idejai, bet aktīvai darbībai par labo un taisnīgo. Muzeja stāstu šī gada pirmajos piecos mēnešos ir dzirdējuši 50 000 muzeja apmeklētāju. Apmeklētāju uzrunāšana un Muzeja misijas popularizēšana bija galvenā doma profesoram Paulim Lazdam, Muzeju dibinot 1993. gadā. Paulis ir devies mūžībā, bet viņa celtais piemineklis – Latvijas okupācijas stāsts Muzejā – paliek. Muzejs nepārtraukti ir "frontē", ievērojot Pauļa sacīto: "Muzejam jāstāsta par okupācijas noziegumiem!" →

Currently our Museum offers an exhibition of artist Vilnis Heinrichsons: "The Second Coming" – showing drawings of evil forces that rage with impunity and unrestrained, and only faith provides hope. The artist says that Christ comes to bring light and peace to a world that is sinking into darkness. We certainly hold onto our belief that goodness and righteousness will win.

Our Museum's opinion is that it should not be just passive faith, but also active deeds for what is good and just. In the first five months of this year the Museum's story was heard by 50,000 visitors. Reaching out to visitors and promoting the Museum's mission was the main idea of Professor Paulis Lazda when he founded the Museum in 1993. Paulis has passed away, but the monument he built – the story of the occupation of Latvia presented in the Museum – remains. →

No kreisās: ilggadējais Muzeja darbinieks Andrejs Edvīns Feldmanis, LOMB valdes locekļi Daina Krastiņa, Oskars Gruziņš, Valdes priekšsēde Valda Liepiņa, ilggadējais LOMB valdes priekšsēdis Valters Nollendorfs, Muzeja direktore Solvita Vība, LOMB biedri Dzintra Bungs, Gints Jegermanis un Taiga Kokneviča.

• From the left: long-standing Museum employee Andrejs Edvīns Feldmanis, LOMB Board members Daina Krastiņa and Oskars Gruziņš, Chair of the Board Valda Liepiņa, long-standing LOMB Board Chairman Valters Nollendorfs, Museum Director Solvita Vība, and LOMB members Dzintra Bungs, Gints Jegermanis and Taiga Kokneviča.

← Diemžēl joprojām notiek fiziski uzbrukumi Muzejam. 23. maijā atkal tika izsists logs izstādē Stūra mājā. Esam saziņā ar Valsts policiju. Labā ziņa ir tā, ka 25. martā Rīgas pilsētas tiesa pasludināja saisināto spriedumu krimināllietā par Muzeja ļaunprātīgu dedzināšanu. Trīs apsūdzētie tika atzīti par vainīgajiem un tiem tika piespriests ar brīvības atņemšanu saistīts sods (seši un četri gadi cietumā un zaudējumu atlīdzināšana, spriedums vēl nav stājies spēkā). Atgādinu, ka uzbrukums Muzejam notika 2024. gada 28. februāra naktī, kad pirmajā stāvā tika izsists mana kabineta logs un kabinetā tika iemesta aizdedzināta pudele ar degmaisījumu. Muzejs novērtē policijas un tiesas profesionālo darbu, kas rezultējies nozieguma atklāšanā un izvērtēšanā gada laikā pirmās instances tiesas līmenī.

Esmu pateicīga visiem kolēģiem, atbalstītājiem un ziedotājiem, kas iedzīvina un īsteno darbos Muzeja idejas un plānus. Gads iesākās, atzīmējot Gunāra Birkerta simto dzimšanas dienu ar izstādi Klusuma telpā Muzejā un Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. Esam devuši mājas piemineklim "Latvijas stāvstrops brīvībai" Lestēnē.

Arī vasara Muzejā būs notikumiem piepildīta. Turpinām pieminekļa "Svešo varai spītējot" celšanas ziedojumu kampaņu. Esam pagodināti un saviļņoti, ka Muzejs ir Lidijas Doroņinas-Lasmanes simtās dzimšanas dienas notikumu organizētājs. Lidija 14 no savām dzimšanas dienām ir piedzīvojusi lēģeros! Mums ir dota iespēja samērīt sevi, savu stāju un domu avota tīrību ar viņas gara spēku un lielo mīlestību uz visu. Viņa izstaro viedumu, labestību, un dzimšanas dienas notikumos būs viņas gaišuma klātesamība – grāmatas "Lidijas Ziediņi" angļu valodā atvēršana 12. jūnijā, fotogrāfes Klaudijas Heinermanes fotogrāfiju izstāde Stūra mājā 13. jūnijā, izstāde "Lidijai 100" un pasākums "100 Lidijas" Latvijas Nacionālajā bibliotēkā 26. jūlijā, kā arī ekumeniskais dievkalpojums Rīgas Domā 27. jūlijā.

Ejot uz priekšu, pārdomājam V. Heinrihsona izstādē izvēlēto 16./17. gadsimtu mijas angļu dzejnieka Džona Donna teikto: "Mans Dievs, mans Dievs, cik šī pasaule ir liels nākamās pasaules spoguļis!" Savu iespēju robežās varam censties darīt labāku nākamās pasaules spoguļattēlu. Vienkārši. Katru dienu. Katru stundu.

Solvita Vība,

Latvijas Okupācijas muzeja direktore

• Director, Museum of the Occupation of Latvia

← The Museum is constantly "in the fore front", following Paulis' words: "The Museum must talk about the crimes of the occupations!"

Unfortunately, physical attacks continue at the Museum. On 23 May, a window of the Corner House (former KGB building) was smashed again. We notified the State Police. The good news is that on 25 March, the Riga City Court issued a summary judgment in the criminal case for the malicious burning of the Museum. The three defendants were found guilty and sentenced to imprisonment (six and four years in prison, and damages). That attack on our Museum took place on the night of 28 February 2024, when the window of my office was smashed and an ignited bottle with a combustible mixture was thrown into the office. The Museum appreciates the professional work of the police and the court, which has resulted in the detection and evaluation of a crime in one year's time.

I am grateful to all colleagues, supporters and donors who bring the Museum's ideas to life and implementation. The year began by celebrating the 100th birthday of architect Gunārs Birkerts with exhibitions in the Museum's Room of Silence and the National Library of Latvia. We have now also provided housing in Lestene for the monument "Latvian Beehive for Freedom".

The coming summer will be eventful. We continue the donation campaign for the erection of the monument "Defying of Foreign Power". We are honoured that the Museum is the organizer of the events for the 100th birthday of Lidija Doroņina-Lasmane. She experienced 14 of her birthdays while incarcerated. We are given the opportunity to measure ourselves, our posture and the purity of our source of thought with her spiritual power and great love for everything. She radiates wisdom and goodness, and she will be present at the birthday events – the opening of her book "The Flowers of Lidija" in English on 12 June, the exhibition of photos of Claudia Heinermann in the Corner House on 13 June, the exhibition "Lidija 100" and the event "100 Lidijas" at the National Library of Latvia on 26 July, as well as the ecumenical service at the Riga Dome Cathedral on 27 July.

While moving ahead, let's reflect on what the 16th/17th century English poet John Donne said in the exhibition of V. Heinrihsons: "My God, my God, how impressive this world is as a mirror of the next!" To the best of our ability, we can try to make a better mirror image for the next world. Simply. Every day. Every hour.

Mūža darbs vēstures un brīvības vārdā. Paulis Lazda

2025. gada 22. martā mēs šķirāties no Pauļa Lazdas (04.05.1938.–22.03.2025.) – Viskonsinas Universitātes vēstures profesors, Latvijas Okupācijas muzeja projekta autors un dibinātājs, pirmais Muzeja fonda padomes priekšsēdis un LOMB Vēstures un zinātnes komisijas vadītājs – viņš bija cilvēks ar vīziju, kuru pārvērtā realitātē.

Muzejs bija viņa sirds projekts – vieta, kur atklāt patiesību par okupāciju, cilvēku ciešanām un pretošanos, bet vēl vairāk – vieta, kur saglabāt atmiņu. "Bez vēstures lieciniekiem pārtrūkst sabiedrības pēctecība. Bez atmiņas tautai trūkst arī pamata pašcieņai, pašapziņai un pastāvībai," rakstīja Paulis. Viņa pārliecība par Muzeja nepieciešamību bija tik dedzīga, ka izdevās pulcēt ap sevi 11 pašai dziedīgus Latvijas patriotus, lai nodibinātu Muzeju, un aizraut vēl daudzus citus, kuri, ziedojot savu laiku vai līdzekļus, ļāva šai iecerei kļūt par īstenību.

Viņš bija ne tikai idejas nesējs, bet arī tās īstenotājs starptautiskā mērogā – Muzeja stāstu viņš darīja dzirdamu ārvalstu līderiem, panākot, ka tas iekļauts Latvijas diplomātiskajā protokolā. Pirmais goda viesis – Islandes prezidents Ragnars Grimsons – tika sagaidīts personīgi. Pēc šīs vizītes Paulis citēja prezidenta vārdus: "Laupīt kādam atmiņu ir noziegums. To darīt nozīmē atņemt cilvēcību."

No 1998. gada līdz 2007. gadam viņš vadīja izstādes "Latvija atgriežas Brīvajā pasaulē: no okupācijas līdz brīvībai" ceļošanu pa Eiropu, ASV, Kanādu un Austrāliju. Paulis piedalījās daudzās izstādes atklāšanās, kurām bieži bija piesaistītas arī konferences. Viņš runāja skaidri un nelokāmi – par vēsturi, netaisnību un brīvības cenu. Ar pārliecību viņš norādīja uz Krievijas agresīvā imperiālisma saknēm un tā ietekmi uz Baltijas reģionu.

Par viņa darbu sniegta arī augsta valsts atzinība: 1998. gadā Paulis Lazda kļuva par Latvijas Zinātņu akadēmijas goda doktoru, 1999. gadā saņēma Latvijas Universitātes goda doktora grādu, bet 2000. gadā viņam piešķīra Triju Zvaigžņu ordeni – apbalvojumu, kas vienlaikus apliecina arī Muzeja nozīmi valsts vēstures apzināšanā.

Mēs, Latvijas Okupācijas muzeja saime, sērojam par Pauļa aiziešanu. Mūsu domas ir ar viņa ģimeni, draugiem un kolēģiem. 10. aprīlī pulcējāties uz piemiņas brīdi Muzeja Klusuma telpā – vietā, kur apmeklētāji var apcerēt Muzeja vēstījumu, šoreiz tika pieminēts arī pats vēstījuma nesējs. Ilggadējā muzeja direktore Gundega Michele atminējās viņa degsmi un nelokāmo ticību taisnībai, atvadoties ar Paulim tuvajiem Vizmas Belševicas vārdiem:

"Visaugstākais no mana tēva godiem –
Pa stāvu liesmu uzkāpt debesīs
Un izkliegt netaisnību, kurā mana tauta
Ar dzelzi kvēlojošu, nīdēta un kauta."

A lifetime dedicated to history and freedom. Paulis Lazda

On 22 March 2025, we bid farewell to Paulis Lazda (04.05.1938–22.03.2025) – professor of history at the University of Wisconsin, author of the Occupation Museum of Latvia project, first chairman of the Museum Foundation Council and head of the Historical and Scientific Commission of the Museum Association – he was a man with a vision, which he turned into reality.

The Museum was his most heartfelt project – a place to uncover the truth about the occupation, human suffering and resistance, and more than that, a place to preserve memory. "Without the witnesses of history, the continuity of society is broken. Without memory, the nation also lacks a foundation for self-esteem, self-confidence and permanence," Paulis wrote. His conviction of the need for the Museum was so strong that he managed to gather 10 selfless Latvian patriots to found the Museum, as well as many others who donated their time or money, to make the idea a reality.

He was not only the bearer of the idea, but also its implementer on an international scale – he made the Museum's story known by foreign leaders and ensured that it was included in Latvia's diplomatic protocol. He personally welcomed the first guest of honour, Icelandic President Ragnar Grimson. After the visit, Paulis quoted the President's words: "To steal someone's memory is a crime. To do so is to take away humanity."

From 1998 to 2007, he led the touring of the exhibition "Latvia Returns to the Free World: From Occupation to Freedom" in Europe, the USA, Canada and Australia. Paulis participated in many openings of the exhibition, which were often accompanied by conferences. He spoke clearly and unequivocally about history, injustice, and the price of freedom. With conviction, he pointed to the roots of Russian aggressive imperialism and its influence on the Baltic region.

In 1998, Paulis Lazda was awarded an honorary doctorate from the Latvian Academy of Sciences in 1998, an honorary doctorate from the University of Latvia in 1999, and the Order of the Three Stars in 2000 – a recognition of the importance of the Museum of the Occupation of Latvia in raising awareness of the country's history.

We, the family of the Museum, mourn the passing of Paulis. Our thoughts are with his family, friends and colleagues. On 10 April, we gathered for a memorial service in the Museum's Room of Silence, a place where visitors can reflect on the Museum's message, this time including the bearer of the message himself. The Museum's long-serving director, Gundega Michele, recalled his zeal and unwavering faith in justice, bidding farewell with the Paulis' favourite words by the poet Vizma Belševica:

"The highest of my father's sacraments –
To climb towards heaven on a towering flame
And scream out the injustice by which my nation
With fiery iron was beset and slaughtered."
(Translated by Baiba Kaugara)

Inese Jansone,
Apkārtraksta redaktore
• Editor of the Museum's Newsletter

8. maijā Lestenē atklāts pieminēklis “Latvijas stāvstrops brīvībai”

Šis svinīgais brīdis notika Otrā pasaules kara cīnītājiem un kara upuriem veltītajā piemiņas vietā Lestenes Brāļu kapos. Tēlnieka Kristapa Gulbja pieminēklis Latvijas pilsoņiem, kuri bija pretlikumīgi iesaukti un iesaištīti nacistiskās Vācijas militārajās vienībās, godam uzstādīts pēc atgriešanās no Beļģijas pilsētas Zedelgemas, kur tas atradās no 2018. līdz 2022. gadam, liecinot par 11 700 latviešu karavīriem šīs pilsētas karagūstekņu nometnē ziemā no 1945. uz 1946. gadu. Krievijas melīgo vēstures naratīvu atbalstošu organizāciju un vēsturnieku protesta dēļ pilsēta 2021. gadā vienpusīgi noņēma paskaidrojuma plāksni, laukumu pārdēvēja un 2022. gadā pieminēkli demontēja.

Atklāšanā uzrunu sacīja viens no pieminēkļa idejas auklētājiem, LOMB ilggadējais valdes priekšsēdis Valters Nollendorfs. Pieminēkli iesvētīja kapelāns Raimonds Krasinskis, pārdomās par paša darināto pieminēkli dalījās tēlnieks Kristaps Gulbis. Pieminēkļa atklāšanu ar dziesmām pavadīja VEF Kultūras pils senioru sieviešu koris “Daugavas Vanadzies”. Muzeja direktore Solvita Vība izteica pateicību visiem atbalstītājiem, kuri palīdzēja pieminēkli atvest un uzstādīt Latvijā.

The *Latvian Beehive for Freedom* monument was unveiled in Lestene on 8 May 2025

Valters Nollendorfs: “Laiks atpakaļ netek. Kritušie kapos klusē. Kritušo vietā jārunā mums. Mēs nedrīkstam klusēt. Mums jāliecina un jāapliecina: Latvija ir mūsu zeme. Latvija ir mūsu valsts. Latvija ir mūsu mājas. Latvieši ir visur, bet - lai kur un cik tālu mūs aiznesusi aizgājušā laika straume - Latvija ir mūsu mājas. Tikai Latvijā mēs esam kopā mājās. Mīlēsim Latviju. Sargāsim Latviju. Kalposim Latvijai. Lūgšim, lai Dievs mums dod svētību dziedēt, dziedāt un laimē diet mūs’ Latvijā.” • “Time doesn’t go backwards. The deceased in the cemetery are silent. It is up to us to speak on their behalf. We must not remain silent. We must testify and affirm: Latvia is our land. Latvia is our country. Latvia is our home. Latvians are everywhere, but - wherever and however far the flow of time has taken us, Latvia is our home. Only in Latvia are we truly at home together. Let’s love Latvia. Let us protect it. Let us serve Latvia. May God bless let us, let us bloom and sing, and grant us happiness in Latvia.”

The commemoration of the soldiers and victims of the Second World War was held at the Lestene Brethren Cemetery. The monument, which is dedicated to Latvian citizens who were illegally conscripted into the military units of Nazi Germany, was created by the sculptor Kristaps Gulbis. It was erected here after being returned from the Belgian city of Zedelgem, where it had been from 2018 to 2022. The monument bears witness to 11,700 Latvian soldiers who were prisoners-of-war in that city during the winter of 1945/46. Due to protests by organizations and historians supporting the erroneous Russian narrative of history, the city unilaterally removed the explanatory memorial plaque in 2021, renamed the square, and in 2022 dismantled the monument.

At the opening Valters Nollendorfs, one of the initiators of the monument project and long-standing LOMB chairman concluded his speech with the above words. Chaplain Raimonds Krasinskis consecrated the monument, after which the sculptor Kristaps Gulbis shared his thoughts on his creation. The ceremony was accompanied by songs from the VEF Culture Palace senior women’s choir *Daugavas Vanadzies*.

The director of the Museum, Solvita Vība, expressed her gratitude to all the supporters who helped to bring and install the monument in Latvia.

LOMB valdes priekšsēde Valda Liepiņa pasniedz Tukuma novada domes priekšsēdētājam Gundaram Važam apliecinājumu par pieminekļa nodošanu pašvaldībai. • Valda Liepiņa, the LOMB Board Chair, presents Gundars Važs, the Chairman of Tukums City Council, with a certificate confirming the transfer of ownership of the monument to the Tukums municipality.

Pieminekļa autors tēlnieks Kristaps Gulbis. • The monument's sculptor Kristaps Gulbis.

Piemīņas koncerts Lestenes baznīcā. • Commemoration at Lestene Church.

LATVIJAS STĀVSTROPS BRĪVĪBAI

Neatkarīgās Latvijas karavīriem Otrajā pasaules karā nebija lemts sava karaspēka rindās aizstāvēt mūsu valsti pret divām naidīgām lielvarām.

Komunistiskā Padomju Savienība un nacionālsociālistiskā Vācija okupēja Latvijas zemi un sagrāva valsti. Tās Latvijas pilsoņus apspieda, izsūtīja un nogalināja.

Pārkāpjot starptautiskās konvencijas, 200 000 Latvijas pilsoņus iesauca un iesaistīja svešā karā. Teju puse aizgāja bojā.

LATVIJAS STĀVSTROPS BRĪVĪBAI Lestēnē ir veltīts tiem Latvijas pilsoņiem, kuri tika pretīkumīgi iesaukti un iesaistīti nacistiskās Vācijas militārajās vienībās. Tiem, kas izdzīvoja vai krita. Tiem, kuri svešā kara dienestu Latvijā un ārpus Latvijas pildīja ar cerību atgūt Latvijas brīvību un neatkarību.

Pieminekli veidojis tēlnieks Kristaps Gulbis kā vēstījumu par latviešu karavīriem, kuri kā bites dzelī tikai tad, ja uzbrūk viņu stropam un saimei, viņu valstij un tautai.

No 2018. līdz 2022. gadam pieminekli atradās Beļģijā, Flandrijas pilsētā Zedelgemā, laukumā, kuram tika dots *Brivibaplein* jeb Brīvības laukuma nosaukums. Pilsēta rosināja pieminekli veidot, sadarbojoties ar Latvijas Okupācijas muzeju. Piemineklim pievienotā plāksne skaidroja, ka tas ir veltīts brīvībai kā universālai vērtībai un 11 700 latviešu karavīru piemiņai. Viņi 1945./46. gada ziemu izcietā Zedelgēmas karagūstekņu nometnē, nezaudējot alkas pēc savas un Latvijas brīvības.

Krievijas melīgo vēstures naratīvu atbalstošu organizāciju un vēsturnieku protesta dēļ pilsēta 2021. gadā vienpusīgi noņēma plāksni un laukumu pārdēvēja. 2022. gadā demontēja pieminekli. 2024. gadā pieminekli atgriezās Latvijā.

Pieminekli Lestēnē atgādina, ka brīva un demokrātiska Latvija ir sargājama paaudžu paaudzēs.

Pieminekļa stāsts liecina, ka Eiropas vēsturiskā atmiņa vēl joprojām ir sašķelta un Austrumeiropas pieredze nav ar izpratni ieausta kopīgajā pagātnes stāstā.

Tas brīdina, ka atjaunotās Latvijas karavīriem jābūt gataviem sava karaspēka rindās aizstāvēt Latvijas zemi, valsti un tautu, kas viņu priekštečiem nebija dots.

Lestēnē, 2025. gada 8. maijā
Latvijas Okupācijas muzeja dāvinājums

Plāksne pieminekļa pakājē. • Plaques at the base of the monument.

Bruno Javoiša dāvinājumi Latvijas Okupācijas muzeja krājumam

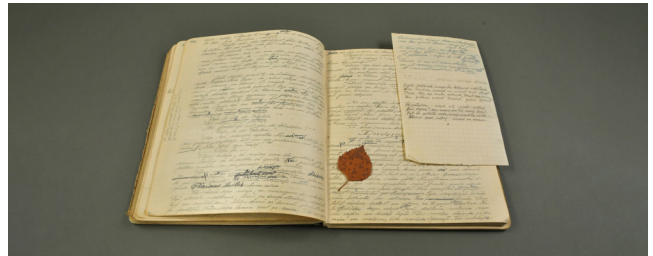
Bruno Javoišs 2020. gada 30. jūnijā dalījās savā dzīvesstāstā, sniedzot muzeja Audiovizuālās krātuves darbiniekiem videoliecību 6 stundu un 13 minūšu garumā, viņa stāstījumu papildina dāvinājumi Muzeja krājumam.

Eļļas glezna. Bruno Javoiša portrets ieslodzīto vasaras formā. Portretu Javas nometnē Mordovijā 1966. gadā radīja ieslodzītais ukraiņis Venjamins Dužinskis. Dužinskis ieslodzījuma laikā strādāja kā mākslinieks – noformētājs, veidoja plakātus un lozungus, pēc administrācijas darbinieku un ieslodzīto pasūtījuma no fotoattēliem zīmēja portretus. Bruno Javoiša portrets radīts, Bruno Javoišam pozējot māksliniekam no darba brīvajā laikā. Par gleznu Bruno Javoišs Dužinskim samaksāja ar četrām paciņām Ceilonas tējas, kas bija pagrīdes valūta ieslodzījuma vietā. • Oil painting. Portrait of Bruno Javoišs in a prisoner's summer uniform. The portrait was painted in 1966 in the Java camp in Mordovian ASSR by the imprisoned Ukrainian Veniamin Duzhinsky. During his imprisonment, Duzhinsky worked as an artist – a designer, creating posters and slogans, drawing portraits from photos ordered by administration officials and prisoners. The portrait of Bruno Javoišs was created by him posing for the artist in his spare time. Bruno paid Duzhinsky for the painting with four packets of Ceylon tea, the underground currency of the prison.

Gifts of Bruno Javoišs to the Museum of the Occupation of Latvia Collection

Bruno Javoišs recounted his life story on 30 June 2020, leaving a video testimony of 6 hours and 13 minutes to the Museum's Audiovisual Archive. His story is now complemented by donations to the Museum's Collection.

Klade ar igauņu rakstnieka Raimonda Kaugvera grāmatas "Četrdesmit sveces" teksta tulkojumu no igauņu valodas latviešu valodā. 1966. gadā Igaunijā igauņu valodā izdoto grāmatu Bruno Javoišs saņēma ieslodzījumā Javas nometnē Mordovijā no igauņu draugiem un veica tulkojumu laikā no 1967. gada līdz 1968. gadam. Klādē ievietota izkaltēta bērza lapa no ieslodzījuma vietas Mordovijā. • A notebook with a translation from Estonian into Latvian of the book "Forty Candles" by the Estonian writer Raimond Kaugver. Published in Estonia in 1966, Bruno Javoišs received the book from Estonian friends while imprisoned in the Java camp in Mordovian ASSR. He translated it between 1967 and 1968. A withered birch leaf from a prison in Mordovian ASSR pressed into the notebook.

Pašgatavota apsveikuma kartīte "Brāļukam Līgo svētkos!". Kartīti ieslodzījuma laikā Javas nometnē Mordovijā izgatavojis Bruno Javoišs un nosūtīja brālim Ego Javoišam Rīgā 1968. gada Līgo svētkos. Attēls – jāņuguns un ozollapa – izveidots no koksnes un nolakots. • A self-made greeting card "To my Brother on Midsummer's Day!" The card was made by Bruno Javoišs during his imprisonment in the Java camp in Mordovian ASSR and sent to his brother Ego Javoišs in Riga for the 1968 Midsummer Festival. The picture – Midsummer night's bonfire and an oak leaf – made of wood and varnished.

Taiga Kokneviča,

Latvijas Okupācijas muzeja galvenā krājuma glabātāja • Head of Collections

Nepieciešami ziedojumi, lai Rīgas centrā taptu piemineklis okupācijas laika Nacionālās pretošanās kustībai

Donations are needed to build a monument in the centre of Riga in honour of the occupation-era National Resistance Movement

Stends pie Muzeja ieejas ar Radio torņa atdarinājumu un informāciju par iespēju ziedot piemineklim.
 • Stand at the entrance to the Museum, with an imitation of the Radio Tower and information about the possibility of donating to the monument.

Muzejs turpina vākt ziedojumus piemineklim "Svešo varai spītējot", lai nacionālās pretošanās stāsts var atgādināt par nepieciešamību sargāt savu valsti.

Piemineklim izraudzītā vieta ir Rīgas centrā, Radio ielā 1, kur 1963. gada 5. decembra agrā rītā 22 gadus vecais students Bruno Javoīšs 76 metrus augstajā Rīgas radiotornī tieši pretī Galvenajai milicijas pārvaldei uzvilka neatkarīgās Latvijas karogu. Karogs tornī plīvoja visu dienu, jo milicijas darbinieki ilgi nespēja uzkāpt apledojušajā radiotornī. Javoīšu arestēja brīdī, kad viņš nokāpa no torņa. Viņam piesprieda 7 gadus ilgu cietumsodu Mordovijā un aizliegumu atgriezties Latvijā pēc soda izciešanas. Javoīša karoga stāsts ir simbols visai pretošanās kustībai okupētajā Latvijā.

Rīgas pašvaldība nodrošinās nepieciešamos saskaņojumus un veiks teritorijas labiekārtošanu. "Rīgas dome pilnībā atbalsta Okupācijas muzeja iecerī izveidot piemiņas vietu Nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem [...] pilsētai ir laba iespēja līdzdarboties, lai skvēru kanālmalā, kur plānots piemineklis, labiekārtotu pamatīgāk. Goda lieta būtu ar šo projektu virzīties raiti, lai šogad varam tikt pie gatava tehniskā projekta, bet nākamgad ķerties klāt būvniecībai", pēc tikšanās ar Muzeja pārstāvjiem ir norādījis Rīgas domes priekšsēdētājs Vilnis Ķirsis.

Šobrīd ir svarīgi vākt ziedojumus, lai kopīgiem spēkiem stiprinātu nacionālās pretošanās kustības vērtības sabiedrības apziņā un stāstītu Latvijas vēstures stāstu Latvijas un ārvalstu sabiedrībai.

Ziedot pieminekļa izveidei iespējams: www.okupacijasmuzejs.lv ar norādi *Pieminekļa izveidei*.

Gundega Tentere,

Attīstības un komunikācijas nodaļa

• Development and Communication Department

The Museum is continuing to collect donations for the *Defying Foreign Power* monument, so that the story of the National Resistance Movement can serve as a reminder of our need to protect our country.

The chosen location for the monument is Radio iela 1 in the centre of Riga, where early in the morning of 5 December 1963, 22-year-old student Bruno Javoīšs hoisted the flag of independent Latvia on top of the 76-meter-high radio tower, located directly opposite the Main Militia Headquarters. The flag remained waving all day because militia members were unable to climb the ice-covered tower quickly. Javoīšs was arrested as soon as he left the tower. He was sentenced to 7 years in a Mordovian prison and was forbidden to return to Latvia after serving his sentence. His story symbolises the entire resistance movement in occupied Latvia.

The Riga Municipality will ensure the necessary building permits and take care of landscaping. "The Riga City Council fully supports the Occupation Museum's intention to create a memorial to the members of the National Resistance Movement. [...] For the city, it is an opportunity to participate in thorough landscaping of the square, where the monument is planned. It would be an honour to manage the project efficiently so that we can complete the technical design this year, and begin construction next year", said Vilnis Ķirsis, Chairman of the Riga City Council, after meeting with representatives of the Museum.

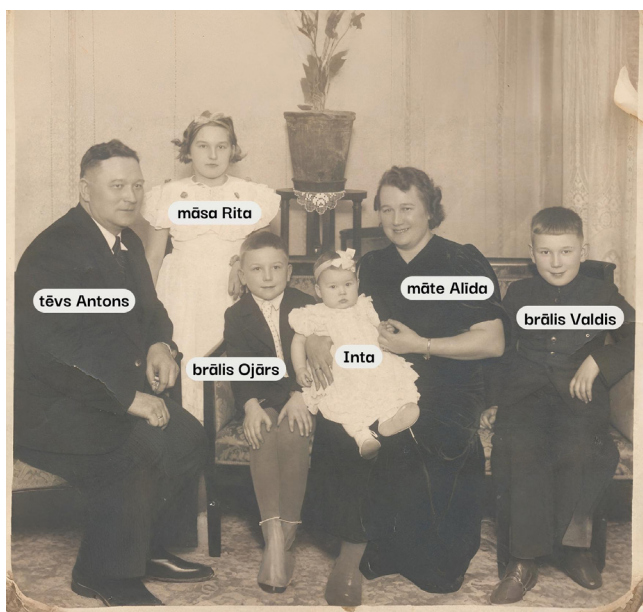
Currently, it is crucial to collect donations to raise awareness of the values of the National Resistance Movement in the public consciousness and to publicise the true story of the history of Latvia.

You can donate at: www.okupacijasmuzejs.lv with a note *Creation of the monument*.

Sieviete. Pieci stāsti par

Izglītības nodaļa ir sagatavojusi jaunu video-stāstu sēriju "Sieviete. Pieci stāsti par", kas veidota, izmantojot Muzeja audiovizuālo materiālu krājumā esošās videoliecības. Atmiņu fragmenti, ko sniedza 13 sievietes, apkopoti piecos stāstos, kas atklāj sieviešu likteni dažādos Latvijas 20. gadsimta vēstures posmos – Otrā pasaules kara laikā, bēgļu gaitās un trimdā, okupētajā Latvijā, ietverot gan pretošanos padomju varai, gan represijas un deportācijas. Videostāsti papildināti ar fotogrāfijām no Muzeja krājuma un ģimeņu arhīviem.

1. stāsts. Māte ir Māte

Intas Leiko kristības 1939. gada sākumā.
• Baptism of Inta Leiko in early 1939.

Stāsta varones dalās atmiņās par saviem vai viņu mātes pārdzīvojumiem piespiedu ieslodzījumā un izsūtījumā, kur būt Mātei bija īpaši atbildīgi un grūti.

Inta Leiko stāsta par savu māti Alīdu Kārklīņu, kas bija izsūtīta kopā ar četriem bērniem uz noņemšanas vietu Novosibirskas apgabalā. Pēc tam, kad nomira dēliņš Ojārs, lai pasargātu pārējos bērnus no bada nāves, māte tēloja, ka zog, par ko tika apcietināta. Bērni nonāca bērnumamā, kur bija pieejams ēdiens.

2. stāsts. Rūpes palīdzot

Šis stāsts ir par rūpēm, cilvēkmīlestību un nesavtīgu palīdzību tiem, kuriem tā bija ļoti nepieciešama, pat dzīvības cenas vērtā. Neticami, bet reizēm palīdzību sniedza arī tie, no kuriem to vismazāk sagaidāja. Skaidrīte Zavaļņeva un Aina Mārgareta Pūliņa dalās atmiņās par ebrejiem

Dundagā nacistiskās Vācijas okupācijas laikā un par to, kā viņas, mazas meitenītes, savu tuvinieku atbalstītas, mēģināja tiem palīdzēt.

3. stāsts.

Sāpes pārvarot

Visas stāsta sievietes ir saņēmušas un izcietušas sodu. Viņas dalās sāpēs, ko piedzīvojušas, un stāsta par spēku, kas palīdzēja tās pārvarēt, dzīvot tālāk un rast prieku pat vissmagākajās situācijās. Gaida Dimitre un Anna Kauliņa kopā ar ģimenēm deportētas 1941. gada 14. jūnijā. Tas bija sods par to, ka viņu ģimenes neatkarīgajā Latvijā bija ekonomiski un politiski aktīvas. Abas sievietes, toreiz jaunietes, nonāca noņemšanā Krasnojarskas apgabalā, abas ir zaudējušas tuviniekus – viena vīru, otra – tēvu. Bet dzīve turpinājās – gan uzrīkojot ballīti, gan izraudoties un saprotot, ka pašauties var tikai uz saviem spēkiem.

4. stāsts.

Drosme izdzīvot

Sievietes dalās atmiņās par situācijām, kurās, neskatoties uz piedzīvotajām bailēm un pazemojumu, izrādījušas neticamu drosmi.

Dzidra Meldere un Lonija Šneidere pēc kara darbojās nacionālo partizānu grupās. Abas tika arestētas un izcieta sodu noņemšanās Karagandā un Magadanā.

5. stāsts.

Mīlestība nekad nebeidzas

Šis ir stāsts par mīlestību. Pat vistrāģiskākajos apstākļos dzīvo mīlestība, tiek šūti tērpi un notiek kāzas. Īpaša ir mīlestība pret dzimteni Latviju. 1941. gada jūnijā deportētās Hēlijas Staņislavskas mātei Kētai bija pārliecība, ka jāatgriežas Latvijā, lai cik grūta dzīve tajā sagaidāma. Mīlestība nozīmē arī taurenīša izglābšanu no samīšanas, kā tas ir Skaidrītes Meldriņas stāstā. Mīlestība nekad nebeidzas.

22. maijā Muzejā un 28. maijā Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzejā notika videostāstu sērijas prezentācijas pasākumi. Videostāsti skatāmi Muzeja Izglītības nodaļas Youtube kanālā, pieejami subtitri angļu valodā.

Inguna Role,

Izglītības nodaļas vadītāja

• Head of Education Department

Women. Five stories.

The Department of Education has prepared a new video "Women. Five stories", which is based on the video testimonies from the Museum's Audiovisual Materials Collection. The memories of 13 women are arranged into five stories that reveal their fates during the Second World War, life as refugees, in exile and in occupied Latvia, including both resistance to the Soviet regime, repression and deportation. These are stories about motherhood, care and support, stories about the ability to overcome pain, the courage to survive, and love that never ends. The videos include photos from the Museum's Collection and family archives.

Story 1. Mother and motherhood

Inta Leiko, one of the women featured in this story, shares her memories of her mother, Alīda Kārklīņa, who was deported with her four children to a settlement in the Novosibirsk region. After her son Ojārs died, in order to protect the other children from starvation, their mother pretended to steal, and she was arrested. The children ended up in an orphanage where food was available.

Story 2. Caring to help

Skaidrīte Zavaļņeva and Aina Mārgareta Pūliņa share their memories of the Jews in Dundaga during the Nazi German occupation, and of how they, as little girls, supported by their relatives, tried to help the Jews.

Story 3. Overcoming pain

Anna Kauliņa ar likteņa biedru Krasnojarskas apgabalā 1950. gados. • Anna Kauliņa with a companion in the Krasnoyarsk region, 1950s.

All the women in the story received and served their sentences. They share the pain of their experiences and recount how they found the strength to overcome it, and to go on to live and find joy even in the most difficult situations. Gaida Dimitre and Anna Kauliņa were deported on 14 June 1941. Both, as young women, ended up in the enforced settlement, both having lost a loved one – a husband, and a father. But life went on – by having a party, by crying their eyes out and recognising that you can only rely on your own strength.

Story 4. Courage to survive

Dzidra Meldere ar likteņa biedrēm nometnē "Dolinka" 1956. gada maijā. • Dzidra Meldere with her companions in the camp "Dolinka", May 1956.

Dzidra Meldere and Lonija Šneidere were active in national partisan groups after the war. Both were arrested and served their sentences in labour camps in Karaganda and Magadan, where, despite the fear and humiliation experienced, they showed incredible courage.

Story 5. Love never ends

Even in the most tragic of circumstances, love endures, clothing is made, and weddings are held. The love for homeland of Latvia is special. In June 1941, the mother of the deported Hēlija Staņislavska, Kēta, was convinced that she should return to Latvia, no matter how difficult life was there.

On May 22 and 28, the opening events of the stories took place at the Museum of the Occupation of Latvia in Riga and the Janis Rozentāls History and Art Museum in Saldus. The video can be viewed on the Youtube channel of the Museum's Education Department, subtitles in English are available.

Starptautiska konference par Otrā pasaules kara nozīmi mūsdienās

International conference held on the significance of the Second World War for our time

No kreisās: Kara muzeja vēsturnieks Jānis Tomaševskis, LOM Publiskās vēstures nodaļas vadītājs Gints Apals, Toronto Universitātes profesors Andress Kasekamps, Amsterdamas Universitātes profesors Floriberts Bodē un LOM pētnieks Edvīns Evarts. • From the left: War Museum Historian Jānis Tomaševskis, Head of the Museum's Public History Department Gints Apals, Professor at the University of Toronto Andres Kasekamp, Professor at the University of Amsterdam Floribert Baudet and Museum's researcher Edvīns Evarts.

Atzīmējot 80. gadskārtu kopš Otrā pasaules kara beigām, 2025. gada 7. maijā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā notika starptautisku zinātnieku konference Kopīgā pagātne un mainīgās interpretācijas: Otrā pasaules kara nozīme Latvijā, Eiropā un mūsdienu pasaulē, kuru rīkoja Latvijas Okupācijas muzejs sadarbībā ar Latvijas Kara muzeju, Latvijas Nacionālo bibliotēku un PSRS okupācijas nodarīto zaudējumu aprēķināšanas komisiju.

Konferences uzmanības centrā bija Otrā pasaules kara nozīmes un mantojuma atšķirīgā uztvere dažādos reģionos – īpaši izceļot Baltijas valstu unikālo pieredzi, kur kara beigas nevis atnesa brīvību, bet ar padomju okupāciju ievadīja jaunu totalitārisma posmu.

To mark the 80th anniversary of the end of the Second World War, an international academic conference was held on 7 May 2025 in the National Library of Latvia, entitled "A common past, but varying interpretations: the significance of the Second World War for Latvia, Europe and our world today", organised by the Museum of the Occupation of Latvia in cooperation with the Latvian War Museum, the National Library of Latvia and the Commission for calculating the losses incurred by Latvia under Soviet occupation.

The conference examined the divergent perspectives on the significance and legacy of the Second World War which hold sway in various geographical regions, highlighting in particular the unique experience of the Baltic States, for which the end of the war did not signify the advent of freedom, but rather the beginning of a new phase of totalitarianism in the form of renewed Soviet occupation. This historical experience continues to inform national memory policy and interpretations of history to this very day.

The conference included presentations, thematic and panel discussions with the participation of experts from Latvia, Lithuania, Estonia, Poland, Canada, the United Kingdom and the Netherlands.

Šī vēsturiskā pieredze līdz pat šodienai ietekmē nacionālo atmiņu politiku un vēstures interpretācijas.

Konferencē bija priekšlasījumi, tematiskās diskusijas un paneļi, kuros piedalījās eksperti no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Polijas, Kanādas, Lielbritānijas un Nīderlandes. Muzeju konferencē pārstāvēja Publiskās vēstures nodaļas vadītājs Dr. hist. Gints Apals un pētnieks Dr. hist. Edvīns Evarts. Lektoru vidū bija arī vācu vēsturnieks, tagad Dublinas Universitātes koledžas profesors Roberts Gērvarts (*Robert Gerwarth*) un britu žurnālists, politiķis Edvards Lukass (*Edward Lucas*).

Noslēdzas Muzeja trīs gadu sadarbības projekts

2022. gada 15. jūlijā Kultūras ministrija un Muzeja biedrība parakstīja sadarbības līgumu, lai stiprinātu vēstures notikumu atspoguļošanu un popularizēšanu sabiedrībā.

Trīs gadu garumā Muzejs, sadarbojoties ar Latvijas Universitātes pētnieku grupu, īstenoja plašu pasākumu klāstu. Izveidoja radio raidījumu ciklu "Kas tad bija?", ko pārraidīja jauniešu mērķauditorijai Latvijas Radio 6. Publicēja populārzinātniskus rakstus žurnālos "Domuzīme", "Nezināmā Vēsture", "Nezināmā Kara Vēsture", "Mājas Viesis" un laikrakstā "Latvijas Avīze". Un rīkoja daudzus vēstures pētnieku kolokvijus Muzejā.

Projekta būtiskākais ieguvums – jaunas auditorijas sasniegšana. Vēstures jautājumus skaidroja tai vietējai un starptautiskai auditorijai, kas Muzeju apmeklēt reti vai nemaz. Tieši tāpēc digitālajā vidē pieejamie raidieraksti guvuši atzinību arī pedagogu vidū – tie kļuvuši par praktisku vēstures mācības materiālu skolās.

Projekts ļāva izprast efektīvus vēstures komunikācijas veidus. Pieredze apliecina: lai noturētu jauniešu uzmanību, saturs jāveido īss, strukturēts un fokusēts. Tāpēc Muzejs šobrīd attīsta elektroniskās publikācijas – ne tikai populārzinātniskiem, bet arī zinātniskiem rakstiem. Domājam paplašināt Muzeja vēstījuma un pētnieku veidoto saturu arī audiogrāmatu formātā.

Projekts devis arī dažas atziņas par sociālo tīklu efektivitāti vēstures komunikācijā. Gūtā pieredze apstiprina amerikāņu publiskās vēstures eksperta Džeisona Steinhauera (*Jason Steinhauer*) ieteikumu, ka vēstures komunikācijai vislabāk lietot TikTok, mazāk piemērots medijs ir Meta, bet Instagram un X tīklu lietošana rezultātus nedod.

Gints Apals,

Publiskās vēstures nodaļas vadītājs
• Head of Public History Department

The Museum was represented by Head of the Museum's Public History Department, Dr Gints Apals, and researcher Dr Edvīns Evarts. German historian and currently Professor of Modern History at University College Dublin, Robert Gerwarth, and British journalist and politician Edward Lucas were also among the presenters.

Three-year-long cooperation project concludes

On 15 July 2022 the Occupation Museum Association of Latvia concluded a participation agreement (*līdzdarbības līgums*) with the Ministry of Culture, aimed at improving the representation, and promoting the awareness of, historical events in the public sphere. This undertaking not only attested to the Museum's readiness to assume tasks characteristically performed by State, local government and educational institutions, but also constituted an important milestone in the practice of communicating history in Latvia.

Over a three-year period the Museum, in cooperation with a group of researchers from the University of Latvia, carried out a wide range of activities, such as:

- the production of a series of radio broadcasts, *Kas tad bija?* (What happened back then?) on Radio Latvia Channel 6 (*Latvijas Radio 6. kanāls*), targeted at a youth audience;

- the publication of popular history articles in the periodicals *Domuzīme*, *Nezināmā Vēsture*, *Nezināmā Kara Vēsture*, *Mājas Viesis* and in the newspaper *Latvijas Avīze*;

- the organisation, on Museum premises, of a number of gatherings of historical researchers, recordings of which can be found on social media and which are also documented on the Museum's website.

The main achievement of this project has been to reach new audiences: historical issues have been presented and explained to local and international audiences who have rarely or never visited the Museum. This is why the recordings made available online have also met with appreciation from teachers and become a practical resource for the teaching of history in schools.

The project has yielded a better understanding of how to communicate history effectively. The experience gained has shown that in order to engage and hold young people's attention, content must be short, structured and focused. This is why the Museum is currently expanding its electronic publishing efforts to encompass not just popular history, but also academic articles. We are also looking at increasing the amount of Museum information and researcher-produced content available in audiobook format.

Implementing this project has also led us to draw some conclusions on the effectiveness of social media in communicating history. Our experience supports the view of American public historian Jason Steinhauer that TikTok is the most useful means of digital communication for this purpose, with Meta proving less suitable and Instagram and X offering no added value.

Mākslinieka Kurta Fridrihsona akvareļi Daugavpilī

Izstādes "Mākslinieks Kurts Fridrihsons" atklāšana Daugavpils Novadpētniecības un mākslas muzejā.
• Opening of the exhibition *Artist Kurts Fridrihsons* at Daugavpils Museum of Local Lore and Art.

Šogad, 22. janvārī, Daugavpils Novadpētniecības un mākslas muzejs atklāja izstādi "Mākslinieks Kurts Fridrihsons". Tajā aplūkojama mākslinieka ieslodzījuma laika daiļrade – akvareļi. Vairāk nekā 1 500 darbu glabājas Latvijas Okupācijas muzejā, no kuriem 53 izstādīti Daugavpilī. Izstāde bija apskatāma līdz 20. aprīlim.

Mākslinieka Viļņa Heinrihsona personālizstāde Muzejā

6. maijā Izstāžu zālē atklāja Viļņa Heinrihsona izstādi "Otrā atnākšana". Tajā apskatāmi septiņi liela izmēra zīmējumi un 36 ukraiņu kritušo un ievainoto cīnītāju portreti.

Emocionālie un skaudrie zīmējumi ir tapuši kā asa un tieša reakcija uz Ukrainas kara notikumiem, Eiropas lomu miera nodrošināšanā un iesaistīšanos militārā atbalsta palielināšanā. Izstāde iedrošina domāt, ka šobrīd, kad ne tikai Ukrainā, bet arī visā Eiropā draudus rada militāra spēka lietošana un vardarbības legalizācija, cerību dod ticība.

Aija Ventaskraste,
Ekspozīcijas nodaļas vadītāja • Museum Curator

Watercolours by the artist Kurts Fridrihsons in Daugavpils

On 22 January 2025, the Daugavpils Museum of Local Lore and Art opened the exhibition *Artist Kurts Fridrihsons*. It presented watercolours created by the artist while he was incarcerated. Our Museum's Collection contains more than 1,500 of these works, 53 of which were exhibited in Daugavpils until 20 April.

Personal exhibition of the artist Vilnis Heinrichsons

Izstāde "Otrā atnākšana" Izstāžu zālē.
• *The Second Coming* in the Exhibition Hall.

On 6 May 2025, the exhibition *The Second Coming* by Vilnis Heinrichsons was opened in the Exhibition Hall. It featured seven large-scale drawings and 36 portraits of fallen and wounded Ukrainian soldiers.

These emotional and poignant drawings are a sharp and direct response to the events of the war in Ukrainian, Europe's role in peacekeeping and its increasing involvement in military support. The exhibition suggests that, in a time when the use of military force and the legalisation of violence threaten not only Ukraine but all of Europe, it is only faith that gives us hope.

Mūsu vērtību stāsti: BRĪVĪBA

17. maijā notika Muzeju nakts pasākums, kurā aicinājām atcerēties un apzināties brīvības nozīmi Latvijas pagātnē, tagadnē un nākotnē, piedāvājot dažādas aktivitātes. Muzeju apmeklēja 1970 interesenti, savukārt izstādi "Čekas vēsture Latvijā" Stūra mājā – 1964 interesenti. Kopā abās ekspozīcijās – 3934!

Jaunākajiem apmeklētājiem piedāvājām izsekot bērnu līnijai ekspozīcijā – lācēna Mika ceļam līdz brīvībai – un piedalīties viktorīnā. Šo iespēju izmantoja 80 ģimenes. • For our youngest visitors, we offered a chance to follow Miks' path to freedom through the exhibition and take part in a quiz. This opportunity was used by 80 families.

Sagaidām pirmos apmeklētājus.
• The first visitors are welcomed.

Stories about our values: FREEDOM

On 17 May, the Museum Night event was held, offering visitors various activities to help them remember and realise the importance of freedom in Latvia's past, present and future. A total of 1970 people visited the main Museum location, while 1964 people visited the affiliate exhibition *Cheka History in Latvia* at the Corner House. In total, both exhibitions attracted 3934 visitors!

Muzeju nakts komanda – darbinieki, LOMB biedri un brīvprātīgie. • Museum Night's staff – Museum employees, Association members and volunteers.

Publiskās vēstures nodaļas vēsturnieki sarunā ar apmeklētājiem Izstāžu zālē. • During a discussion with members of the Public History Department in the Exhibition Hall.

Ceļš uz lielāku apmeklētāju skaitu – attīstām papildu iespējas apmeklētāju piesaistei

Šo gadu sākām ar mērķi – palielināt Muzeja apmeklētāju skaitu par 15%, ieskaitot Stūra mājas apmeklētāju skaitu par 5%. Šogad pirmo piecu mēnešu dati liecina, ka apmeklētāju skaits salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir jau pieaudzis par 13,7%.

Ērtāka biļešu iegāde. Lai apmeklētājiem atvieglotu Muzeja apmeklējuma plānošanu, tagad biļetes iespējams iegādāties tiešsaistē platformā *bezrindas.lv*. Šeit ir pieejama arī informācija, lai var iepriekš iepazīties ar Muzeja piedāvājumu un izvēlēties sev ērtu apmeklējuma laiku. Grupām piedāvājam īpašas atlaides.

Sadarbība ar tūrisma profesionāļiem. Šogad Muzejs organizējis jau četras bezmaksas ekskursijas Rīgas pilsētas gidiem, kā arī individuālas tūres "LiveRiga" tūrisma informācijas centra darbiniekiem. Lai gan ekskursijas Muzejā drīkst vadīt tikai Muzeja gidi, citi informēti un ieinteresēti pilsētas gidi kļūst par nozīmīgiem Muzeja vēstnešiem, veicinot tā atpazīstamību.

Reklāma tur, kur to pamana. Muzeja reklāmas materiāli ir izvietoti tūrisma informācijas centros un Rīgas viesnīcās, padarot tos viegli pieejamus gan vietējiem, gan ārvalstu apmeklētājiem. Muzejs ir iekļauts arī "Riga City Pass" piedāvājumā, sniedzot 20% atlaidi ieejas biļetēm un audiogidam (latviešu, angļu, vācu, igauņu, lietuviešu, ukraiņu un krievu valodā). Papildus tam Muzeja informācija ir pieejama Rīgas pašvaldības vietnē *georiga.lv* kultūrvietu sadaļā, un esam saņēmuši atzinību kā "Rīgas kultūrvietu". Šovasar un turpmākos divus gadus Muzeja informācija būs pieejama arī žurnāla "National Geographic" drukātajā un digitālajā versijā.

Suvenīri – atmiņas, ko paņemt līdzi. Muzejs turpina attīstīt savus suvenīrus, piedāvājot magnētus, kartītes, piespraudes, t-krekļus, pastmarkas. Jaunums ir mākslinieces Bārbalas Gulbes darinātās patriotiskās rotas. Lielu apmeklētāju interesi izpelnījušies filcētie lāciņi, kas veidoti pēc ekspozīcijas tēla Mika parauga.

To increase the number of visitors – we are developing attractive invitations

Unikālos lāciņus ar mīlestību un rūpību ar rokām darina LOMB sekretāre Iveta Mediņa un valdes locekle Daina Krastiņa. Viņu brīvprātīgais darbs ir ziedojums Muzejam. • These unique bears are lovingly handcrafted by LOMB secretary Iveta Mediņa and Board member Daina Krastiņa. Their work as volunteers is a donation to the Museum.

Our goal at the start of this year was to increase the visitor numbers by 15%, including those visiting the Corner House, by 5%. First five months data from this year shows that visitor numbers have already increased by 13,7% compared to the previous year.

More convenient ticket purchase. To make it easier for visitors to plan their visit, tickets can now be purchased online at *bezrindas.lv*. You can also find information here to help you view the Museum's offerings in advance and choose a convenient time for your visit. We offer special discounts for groups.

Cooperation with tourism professionals. This year, the Museum has organised four free tours for Riga city guides, as well as individual tours for the employees of the LiveRiga tourism information centre. Although tours of the Museum may only be conducted by Museum guides, other knowledgeable and enthusiastic city guides can also play an important role in promoting our Museum.

Advertising where it is noticed. Advertising materials for our Museum are available in tourist information centres and hotels in Riga, making them easily accessible to both local and international visitors. The *Riga City Pass* also includes our Museum, offering a 20% discount on entrance tickets and audio guides, which are available in Latvian, English, German, Estonian, Lithuanian, Ukrainian and Russian. In addition, information about the Museum is available on the Riga Municipality website, *georiga.lv*, in the cultural site section. We have also been recognised as a "Riga Cultural Site". For the next two years, including this summer, the Museum's information will also be available in the printed and digital versions of *National Geographic* magazine.

Souvenirs – memories to take with you. The Museum continues to develop its range of souvenirs, which now include magnets, cards, ornaments, T-shirts, and postage stamps. A recent addition is patriotic jewellery designed by the artist Bārbala Gulbe. Felted tiny bears made according to the model in the exposition named Miks, have also attracted a lot of interest from visitors.

Baltieši gāž Austrālijas valdību – atskats uz notikumiem 1975. gadā

Balts topple the Australian government – a look back at the events of 1975

Attēls no Valdas Liepiņas privātā arhīva.

• Photo from the private archive of Valda Liepiņa.

Šogad aprit 35 gadi kopš 4. maija Latvijas Neatkarības deklarācijas. Šāds skaitlis aicina atskatīties uz mūsu valsts neseno vēsturi. Šā gada februārī Egils Levits un es Muzejā stāstījām par Austrālijas notikumiem 1975. gadā, par kuriem daudzi nezina.

1974. gada augustā ziņu dienests "Reuters" no Maskavas (!) Austrālijas laikrakstos ziņoja, ka Austrālijas valdība premjerministra Gofa Vitlama (*Gough Whitlam*) vadībā nolēmusi atzīt Baltijas valstu inkorporāciju Padomju Savienībā *de jure*. Tas bija negaidīts trieciens baltiešu kopienai Austrālijā, jo līdz tam gandrīz visas pasaules valstis bija vienojušās pieņemt Baltijas valstu okupāciju, bet to atzīt tikai *de facto*. Ziņa pienāca sestdienas rītā, 3. augustā. Jau pirmdienā Melburnas pilsētas laukumā jaunieši bija noorganizējuši demonstrāciju pret valdības lēmumu. Austrālijas laikraksti publicēja rakstus un karikatūras, izsakot viedokli, ka Vitlams pārdevis Baltijas valstis.

Viens no grandiozākajiem protestiem norisinājās jau 9. augustā, kad Melburnā, Sidnejā un Adelaidē notika plašas ielu demonstrācijas, kurās piedalījās ap 15 000 baltiešu. 6. oktobrī notika Baltiešu dāmu gājieni 10 km garumā no latviešu līdz lietuviešu namam, piedaloties tikai dāmām, daudzas tautastērpos, un arī pārraugošais policijas personāls bija tikai sievietes policistes. Sekojot demonstrācijām Austrālijā, drīz vien sašutumam izrādījās arī ārzemju baltieši.

Iekšpolitisku krīzi, tai skaitā Baltijas jautājuma, rezultātā 1975. gada 11. novembrī Austrālijas ģenerālgubernators atlaida Vitlama valdību. Jaunas vēlēšanas notika 13. decembrī, un četras dienas pēc stāšanās amatā ministru prezidenta Malkolma Frēzera (*Malcolm Fraser*) valdība atcēla Vitlama lēmumu Baltijas valstu jautājumā, atjaunojot stāvokli, kāds bija pastāvējis pirms 1974. gada jūlija.

Šis notikums ir īpaši nozīmīgs, jo, pirmkārt, tajā laikā daudzas valstis pārdomāja savu stāju pret Baltijas valstīm un sekoja Austrālijas notikumiem. Ja nebūtu bijusi šī atcelšana, Atmodas laikā mums nebūtu bijis tik viegli veidot savu 1990. gada 4. maija deklarāciju uz kontinuitātes pamata. Otrkārt, šī ir vienīgā reize starptautiskā vēsturē, kad šāds lēmums tiek atcelts, un, treškārt, ja runā par okupētu valstu tiesību kontinuitāti, Baltijas valstis ir kļuvušas par piemēru – īsākais okupācijas periods ir 50 gadu.

Neaizmirsīsim, ka šis piemērs un rezultāts ir nozīmīgs saistībā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā.

Valda Liepiņa,
 LOMB valdes priekšsēde
 • LOMB Board Chair

4 May 2025 marked the 35th anniversary of the Declaration of the restoration of Latvia's independence. It offered an opportunity to reflect on our country's recent history, including lesser-known events that occurred in Australia in 1975.

In August 1974, reports from the Moscow (!!) bureau of the Reuters news agency appeared in Australian newspapers, announcing that the Australian Labour government under Prime Minister Gough Whitlam had decided to recognise the incorporation of the Baltic States into the Soviet Union *de jure*. This came as a shock to the Baltic community in Australia because, until then, many countries around the world had accepted that the Baltic States were occupied but had only recognised this *de facto*. The news broke on Saturday morning, 3 August. By next Monday, the Baltic community's youth had organised a protest in Melbourne's City Square. Australian newspapers published articles and political cartoons accusing Whitlam of betraying the Baltic States.

A major protest took place on 9 August, with around 15,000 Balts participating in simultaneous street marches in Melbourne, Sydney and Adelaide. On 6 October, a 10 km Baltic women's march took place from the Latvian to the Lithuanian community centre in Melbourne. Only women marched, most in their national costumes, and accompanied by a female-only police contingent. Soon after the demonstrations in Australia, Balts in other countries also expressed their outrage.

In response to a domestic political crisis, including the Baltic issue, the Governor-General of Australia dismissed the Whitlam government on 11 November 1975. New elections were held on 13 December, and four days after taking office, Malcolm Fraser's Liberal government revoked Whitlam's decision on the Baltic States, restoring the situation to how it had been prior to July 1974.

These events are significant for a number of reasons, not least because it was a time when many countries were reconsidering their position on the Baltic States and paying close attention to events in Australia. Had Whitlam's decision not been revoked, it would have been more difficult to base the 4 May 1990 declaration on the legal continuity doctrine of the Latvian state. We should also note the significance of this example in the light of Russia's invasion of Ukraine.

Jaunieši Muzejā: domāt, just, atcerēties

Šajā pavasarī Muzejā īpaši bieži skanēja jauniešu soļi, jautājumi un pārdomas. Muzeju apmeklēja skolēni un jaunieši no dažādiem Latvijas novadiem, Latvijā mītošie ukraiņu bērni, kā arī jaunieši no ārvalstīm. Daudzi no viņiem izmantoja iespēju iepazīt vēsturi valsts atbalstītās programmas "Latvijas skolas soma" ietvaros bez maksas, savukārt daļai skolēnu ceļu līdz Rīgai palīdzēja segt Muzeja ziedotāju mērķziedojumi Skolu atbalsta programmā. Atgādinām, ka bērniem un skolēniem ieeja Muzejā ir bez maksas.

27. martā ar LOMB biedra Ginta Jegermaņa gādību Muzeju apmeklēja 50 Vītolu fonda stipendiāti. Armands Grencis, viens no stipendiātiem: "Man ekskursija patika. Laiks paskrēja vienkārši momentā. Saturs un visas ekspozīcijas ir katram latvietim pašam jāredz, lai saprastu, ko mūsu vecāki, vecvecāki un citi senči ir burtiski pārdzīvojuši. Tā ir vēsture, ļoti sāpīga vēsture, bet tā ļauj katram no mums priecāties, ka tā ir vēsture un laiki ir mainījušies. Tagad mums ir daudz labāk un kļūs vēl labāk. Tomēr atkārtoti gribu pieminēt, ka šie labie laiki ir pienākuši ar daudzu mūsu senču pūlēm, darbu, centību un upuriem! Dievs, svētī Latviju!"

• On 27 March, 50 young people from the Vītols Foundation visited our Museum, sponsored by Gints Jegermanis, a member of the Occupation Museum Association of Latvia. Armands Grencis, one of the visitors: "I liked the tour. Time went by very quickly. The content and all the exhibits must be seen by every Latvian for himself in order to understand what our parents, grandparents and other ancestors have literally gone through. It's history, very painful history, but it allows each of us to be happy that it's history, and that times have changed. We have it much better now, and it will get even better. However, I would like to mention once again that our good times have come thanks to the efforts, work, dedication and sacrifices of many of our ancestors! God, bless Latvia!"

Young people in the Museum: think, feel, remember

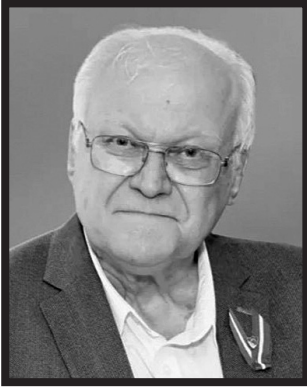
This spring, the footsteps, questions and reflections of young people could be heard especially often in our Museum. Pupils and young people from various regions of Latvia, Ukrainian children living in Latvia, and young people from abroad visited the Museum. Many took advantage of the opportunity to learn about Latvian history free of charge through the government-sponsored Latvian School Bag programme, while some of the school trips to Riga were supported by targeted donations to the Museum's School Support Programme. Please note that young children and schoolchildren are admitted free of charge.

4. aprīlī pie mums viesojās "Ēnu dienas" dalībnieki – 13 skolēni no Rīgas, Tukuma, Kandavas, Madonas, Jelgavas un Talsiem. Viņi iepazinās ar Muzeja speciālistu ikdienu, uzzināja, kā top izstādes, kā pēti vēsturi un kā tiek saglabātas liecības nākamajām paaudzēm. • On 4 April, the participants of the "Shadow Day" visited our Museum – 13 students from Riga, Tukums, Kandava, Madona, Jelgava and Talsi. They learned about the daily lives of the Museum's specialists, how exhibitions are prepared, how history is studied and how we preserve evidence for future generations.

15. aprīlī Muzejā viesojās bērni no Ukrainas-Latvijas izglītības centra "Volia". Ekskursiju viņiem vadīja Muzeja gide no Ukrainas – Viktorija Piven. • On 15 April, children from the Ukrainian-Latvian Volia Educational Centre visited the Museum. The tour was led by a guide from Ukraine – Victoria Piven.

In Memoriam. Valdis Bērziņš (17.08.1943.-26.01.2025.)

Ilggadīgs Latviešu Fonda (ASV un Kanādā) padomes priekšsēdis.
Vēlāk — Fonda pārstāvis Latvijā un aktīvs Latvijas Okupācijas muzeja biedrības biedrs, Finanšu komisijas loceklis.
Latvijas Okupācijas muzeja biedrība un Muzeja darbinieku saime izsaka savu līdzjūtību tuviniekiem, Valdi Bērziņu pieminot.

Valdis Bērziņš – long-time Chairman of the Latvian Foundation (USA and Canada) passed away on January 26. While living in Latvia, he was the representative of the Foundation and also active in the Finance Commission of the Occupation Museum Association of Latvia.

The Occupation Museum Association of Latvia and the Museum employees would like to express their condolences to the relatives of Valdis Bērziņš.

In Memoriam. Gundega Feldmane-Zāns (15.01.1952.-24.03.2025.)

Gundega Feldmane-Zāns dzimusi, augusi un izglītojusi Lielbritānijā – ieguvusi izglītību Rietumlondonas Universitātē. Viņa bija aktīva latviešu sabiedriskajā dzīvē – kā Korbijas Daugavas Vanagu nodaļas valdes locekle, vēlāk jaunatnes un Vanadžu vadītāja, Korbijas Latviešu ev. lut. draudzes priekšniece. Viņa dziedāja Korbijas, Straumēnu un Londonas koros, dejoja tautas deju kopā "Pērkonītis", vadīja Korbijas sestdienas skolas bērnudārzu un Londonas svētdienas skolā mācīja latviešu valodu.

Atmodas sākumā jau viņas ģimene arvien vairāk domāja par pārcelšanos uz Latviju. Gundega palīdzēja projektam "Trimdas arhīvi atgriežas", dāvinot vairākas vērtīgas kolekcijas.

Sapnis par dzīvošanu Latvijā īstenojās, kad viņa konkursa kārtībā 1999. gadā kļuva par Okupācijas muzeja izpilddirektori. Vēlāk kādā intervijā viņa atzina, ka vienmēr uzskatījusi, ka īstās mājas ir Latvijā. Muzeju viņa vadīja līdz 2001. gada beigām un līdz 2004. gadam bija arī Okupācijas muzeja fonda Padomes locekle.

Latvijas Okupācijas muzeja biedrība un Muzeja darbinieku saime vēlas izteikt savu līdzjūtību un sēro līdz ar Gundegas tuviniekiem.

Gundega Feldmane-Zāns, the former executive director of the Museum of the Occupation of Latvia, passed away on 24 March 2025.

Gundega Feldmane-Zāns was born, raised and educated in the UK, graduating from West London University. She was active in Latvian public life. She was a member of the Corby *Daugavas Vanagi* (Latvian Welfare Association) Division board and later became the leader of its youth group and the Vanadzies Section as well as the chairperson of Corby's Latvian Evangelical Lutheran congregation. She sang in choirs in Corby, Straumēni and London, danced with the folk-dance group Pērkonītis, ran a kindergarten at the Corby Saturday School and taught Latvian at the London Latvian Sunday School.

Towards the very end of the 1980s, Gundega and her family were considering moving to Latvia. Gundega supported the "Exile Archives Return" project by donating several valuable collections. However, her dream to move to Latvia was realised when she became the executive director of the Occupation Museum of Latvia in 1999. In a later interview, she admitted that she had always felt that her true home was in Latvia. She headed the Occupation Museum until the end of 2001, after which she remained a member of the Occupation Museum Foundation's board until 2004.

The Occupation Museum Association of Latvia and the Museum staff would like to express their condolences to Gundega's relatives and join them in mourning her passing.

Piemiņa un pateicība levai Auziņai Sentivanī

Commemoration and gratitude to leva Auziņa Szentivanyi

Pateicība levai Auziņai Sentivanī (*Szentivanyi*), viņas meitām Andrai Sentivanī Berkoldai un Marikai Sentivanī, visai levas ģimenei par testamentāro ziedojumu Muzejam.

Talantīgā latviešu arhitekte, pedagoģe, latvju dainu pētniece un tulkotāja leva Auziņa Sentivanī mūžībā devās 2024. gada 2. novembrī, mums atstājot savu ievērojamo mūža darbu – astoņpadsmit gadu garumā angļu valodā atdzejotas dainas ar komentāriem trīs sējumos “Dainas, gudrība latviešu senajā dzejā” (*Wit and Wisdom of Ancient Latvian Poetry*).

Šī gada nogalē ir plānots levas Auziņas Sentivanī atceres pasākums Rīgā, kad tiks arī svinēta ceturrtā sējuma izdošana.

Muzejs cieņā un pateicībā piemin levu Auziņu Sentivanī un pateicas ģimenei par testamentāro ziedojumu, kas ļaus glabāt viņas piemiņu piemineklim “Svešo varai spītējot”.

Ieva ir dzimusi 1937. gada 7. aprīlī Jaunpiebalgā. Otrā pasaules kara laikā kopā ar vecākiem viņa devās bēgļu gaitās uz Vāciju, mācījās latviešu skolā bēgļu nometnē Vācijā. Pēc pārcelšanās uz ASV dzīvoja Teksasā, kur studēja arhitektūru, apprecējās ar ungāru uzņēmēju Sentivanī (*Szentivanyi*). Kopā ar vīru un bērniem divdesmit gadu nodzīvoja Saūda Arābijā, bet pēc atgriešanās ASV studēja valodniecību un strādāja par pedagoģi Losandželosā.

Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas 90. gadu vidū levas Auziņas Sentivanī dzīve ritēja starp Losandželosu un Latviju. Deviņdesmitajos gados viņa savu laiku veltīja skolotājas darbam Rīgas Valsts 1. ģimnāzijā.

Lielu dzīves daļu nodzīvodama Amerikā, leva Auziņa Sentivanī ir turējusi godā savu izcelsmes apziņu un tautisko piederību. Iespējams, tieši tas viņai ir ļāvis uz Latvijas vēsturi lūkoties nevis ierasto zināšanu ietvarā, bet drīzāk cilvēcisko pārdzīvojumu kontekstā.

Thanks to leva Auziņa Szentivanyi, her daughters Marika and Andra Berkolda, and her entire family for the testamentary donation to our Museum which will ensure that her memory also lives on through the installation of the monument: In Defiance of Foreign Power.

Ieva Auziņa Szentivanyi, the talented Latvian architect, teacher, researcher and translator of Latvian dainas passed away on 2 November 2024. She leaves behind her remarkable lifelong work: eighteen years of translating dainas into English, accompanied by commentaries spanning three volumes: *Wit and Wisdom of Ancient Latvian Poetry*. A commemorative event celebrating the publication of the fourth volume is planned for her in Riga at the end of this year.

Ieva was born on 7 April 1937 in Jaunpiebalga. During the Second World War, she fled to Germany with her parents, studied at a Latvian school in a refugee camp in Germany. After moving to the United States, she settled in Texas, where she studied architecture and married the Hungarian businessman Szentivanyi. She lived in Saudi Arabia with her husband and children for twenty years, but after returning to the United States, she studied linguistics and began working as a teacher in Los Angeles.

After Latvia regained independence, she divided her time between Los Angeles and Latvia from mid-1990s onwards. While in Riga, she taught English at the Riga State Gymnasium No. 1, taking her students to the Museum to practise reading about Latvian history in English.

Despite having lived in America for much of her life, leva Auziņa Szentivanyi has maintained her sense of origin and nationality. This may be what enabled her to view the history of Latvia from the perspective of both factual knowledge and human experience.

Pateicība Ikvildu ģimenei par testamentāru novēlējumu Muzejam

Thanks to the Ikvildi family for a bequest to the Museum

Ikvildu ģimene. • Ikvildi family.

Muzejs ar pateicību un cieņu piemin Dzidru Asari Ikvildu, kura devās mūžībā 2022. gada 7. decembrī. Viņas sirds bija silta, stipra un pašreizējā – kā daudzu latviešu bēgļu paaudzes sievietes, Dzidra dzīvi veltīja ģimenei, darbam, draudzei un latviešu kopienai gan Kanādā, gan Latvijā.

Pateicoties Dzidras un viņas ģimenes vēlmei, Muzejs ir saņēmis dāsnu testamentāru novēlējumu, kas atstāts visas ģimenes vārdā – godinot vecākus Jūliju Augustu un Doroteju Asarus, dzīvesbiedru Mārtiņu Ikvildu, māsu Ainu un viņas vīru Voldemāru Paegli.

Dzidra piedzima 1926. gadā Jelgavā. Pēc Otrā pasaules kara kopā ar māsu Ainu viņa nonāca Kanādā, kur vēlāk pievienojās arī vecāki. Ģimene iedzīvojās Monreālā, kļūstot par aktīviem Trīsvienības latviešu evaņģēliski luteriskās draudzes un Daugavas Vanagu Kanādā locekļiem.

Pirms došanās mūžībā Dzidra un viņas svainis Voldemārs Paegle vēl pārrunāja, kam būtu veltāms viņu ģimenes kopīgais ziedojums. Viņi abi vienojās: ir svarīgi atbalstīt Latvijas Okupācijas muzeju, lai cilvēki neaizmirstu ne Latvijas okupācijas pieredzi, ne bēgļu gaitas.

Muzejs šo novēlējumu ar cieņu izmantos izglītojošām aktivitātēm – izstādēm, publikācijām un jaunatnes izglītošanai – tieši tā, kā Dzidra un viņas ģimene vēlējas. Sīrsnīgi pateicamies Ikvildu ģimenei par paliekošo ieguldījumu Latvijas vēstures saglabāšanā!

The Museum pays tribute to Dzidra Asari Ikvilda, who passed away on 7 December 2022. Her heart was warm, strong and selfless – like many of the Latvian refugee generation, Dzidra dedicated her life to family, work, church and the Latvian community in both Canada and Latvia.

Thanks to the wishes of Dzidra and her family, the Museum has received a generous testamentary bequest, which has been left in the name of the whole family – in honour of her parents Jūlijs Augusts and Doroteja Asars, her husband Mārtiņš Ikvilds, her sister Aina and her husband Voldemārs Paeglis.

Dzidra was born in Jelgava in 1926. After the Second World War, she and her sister Aina ended up in Canada, where they were later joined by their parents. The family settled in Montreal and became active members of the Trinity Latvian Evangelical Lutheran Church and the Daugavas Vanagi organisation in Canada.

Before she died, Dzidra and her brother-in-law Voldemārs Paegle discussed who should receive their family's joint donation. Both agreed that it is important to support the Museum of the Occupation of Latvia so that people do not forget – neither the experience of the occupation of Latvia nor the fate of the refugees.

The Museum will use this legacy respectfully for educational activities – exhibitions, publications and youth education – just as Dzidra and her family wished. We sincerely thank the Ikvildi family for their lasting contribution to the preservation of Latvia's history!

Ziedojumi 01.07.2024.–31.12.2024.

Ar ziedojumiem GODINĀTI • Donations made to HONOR a specific person

Auziņa-Smith Inese dzimšanas dienā – EUR 50,- Rūta Astra Jēkabsone; 30,- Rudīte Kalniņa;

Nollendorfs Valters – USD 100,- Aija Bjornson.

Ar ziedojumiem PIEMINĒTI • Donations in MEMORY of a specific person

14. jūnijā aizvesto piemiņai – USD 1500,- Austra un Valdis Liepa; 1000,- Grand Rapidu Latv. ev. lut. draudze; 582,63 Grand Rapidu Latviešu biedrība; 395,- Filadelfijas Latv. ev. lut. Sv. Jāņa draudze, Filadelfijas Latv. baptistu draudze un Applebachsvilles Latv. baptistu draudze; 300,- Grand Rapidu Latv. katoļu draudze; Valija Rauceps; 250,- Egons Kubuliņš; 200,- Grand Rapidu Latv. katoļu draudzes Dāmu saime; 120,- Tautasdziesmu ansamblis "Teiksma"; 100,- Olga Jansons; Jānis Jansons; Marija un Brons Visockis; Ausma un Ēriks J. Ziediņš; Grand Rapidu Latviešu pensionāru saime; 75,- Aina un Benjamin Oatley; 50,- Līga un Raymond Gonzalez; Ivars Petrovskis; Jānis Rikāns; 30,- Edmunds R. Zadvinskis; 25,- Ilga Kalniņš;

14. jūnija kolekte – USD 230,- Skenektedijas Latv. ev. lut. draudze;

Avens Meta un Kārlis – USD 200,- Ilze un Andrew Bekeny;

Bebris Velta un Jānis – USD 100,- Anda Bebris Tubalkain;

Bērziņš Tāivaldis – USD 250,- Inese Bērziņš;

Bušs Kārlis Augusts – USD 100,- Jānis Ferliņš;

Celle Ojārs – EUR 100,- Māra Maija Celle;

Eglītis Jānis – USD 1000,- Emilia Eglītis;

Ezergailis Andrievs – USD 100,- Dzidra Reimanis;

Grava Artūrs – USD 500,- Sarmīte Grava un Pēteris Grava ar ģimeni; Irēne un Paulis Lazda; 300,- Ilze un Jānis Resnis; 100,- Anda un William Cook; Hilda un William Frigic; 50,- Velta Šulcs; Baiba un Arnis Zvejnieks;

Grava Arturs un Jānis Resnis – USD 2000,- Silvia Grava;

Grīnertu ģimene – USD 600,- Jānis Blija;

Hincenbergs Andris – USD 500,- Edvīns un Aivars Hincenbergs;

Jirgensons Alfreds – USD 100,- Dzidra Knecht;

Jurka Guna un Ojārs – USD 25,- Atis Jurka;

Laurs Kazimirs – USD 50,- Lisa M. Edmondson;

Mackus A. Kārlis – USD 50,- Edward I. Mackus;

Millers Kārlis – USD 100,- Dagmāra Tūbelis;

Paluch-Riekstiņš Ilga – USD 100,- Biruta Krišjansons Upsons;

Podrečiks Anna un Jēkabs – USD 200,- Juris M. Mačs;

Racenis Irma – USD 100,- Inese Christman;

Rāmiņš Eduards (pulkv. It.), Marija un Egils – USD 100,- Inese Rāmiņš Kaņeps;

Rauda Vija – USD 50,- Dagmāra Lejnieks;

Resnis Jānis – USD 500,- Irēne un Paulis Lazda; 75,- Sandra Kronītis-Sīpols un Uldis Sīpols;

Reveliņš Astra – USD 100,- Gunta M. Vilciņš; 50,- Cindy un Andris Dukats; Mārīte Plūme; 25,- Kim un Richard Goldberg;

Sīdere Margarita – USD 200,- Ilze Muehlenbachs;

Spuntelis Valfrids – USD 1000,- Ņūbransvikas un Leikvudas Latv. ev. lut. draudze; 250,- Daina un Jānis Lucs;

Šamils Balva – USD 500,- Selga Pētersons; 100,- Vaira Pelēķis Christopher; 50,- Inta Moruss-Wiest; 40,- Zinta Kūlītis; 25,- Lilija Sankalis;

Tums Valdis – USD 1500,- Māra Tunzi;

Tupesis Jānis – USD 125,- Kaspars Krēsliņš;

Ukstiņš Leontins un Rudolfs – USD 150,- Juris Ukstiņš;

Wiest Richard – EUR 100,- Dzintra Bungš.

Ziedojumi 01.07.2024.–31.12.2024.

Ziedojumi dažādiem mērķiem • Donations for VARIOUS PURPOSES

Ukrainas ievainotajiem kareivjiem Ļvivā – EUR 500,- Čikāgas Latviešu biedrība; 400,- Solvita Vība; 300,- Edīte Boguža; 250,- Ieva Rozenberga; 150,- Sarmīte Ēlerte; 100,- Ingrīda Kariņa-Bērziņa; Silvija Kaugere; Mārīte Plūme; Pēteris Simsons; 70,- Harita Maniņa; 65,- Ilze Kārklīņa; 50,- Uldis Cekulis; Gints Jēgermanis; Ligita Karlsonē; Ilgvars Kļava; Palmira Lāce; Linda Ozola; Anna Rancāne; Ojārs Spārītis; 30,- Pēteris Tērmanis; Vera Veilande; Ģirts Jānis Zēgners; 25,- Daina Emīlija Krastiņa; 20,- Sarmīte Balode; Dzintra Bungas; Taiga Kokneviča; Linda Ozoliņa; Guntars Sermolītis; 15,- Agnese Pašāne; Ģirts Strazdiņš; 10,- Lauma Balode; Marija Šumilo-Vēza.

Pieminekļa “Svešo varai spītējot” izveidei – EUR 500,- Andris Jānis Lejiņš; 50,- Aivars Ivars Juris Sinka; 30,- Vilnis Vidas; 11,- Imants Sīlis; 5,- Rasma Ausekle; Kristīne Ceļmane; Toms Grandāns.

Pieminekļa “Stāvstrops brīvībai” uzstādīšanai – EUR 200,- Andris Jānis Lejiņš.

Skolēnu ceļanaudām – EUR 1983,- DV Kanādas valde; 591,30 Daugavas Vanagu Sidnejas nodaļa Austrālijā; 585,50 Daugavas Vanagu Pertas nodaļa Austrālijā.

Vēstures liecību saglabāšanai – EUR 100,- Astrīda Vītoliņa.

Ziemassvētku dāvanām Muzejam – AUD 500,- Aldis J. Birzulis.

CAD 485,- Korporācijas “Spīdola” Kanādas kopa;

EUR 43167,16 Martas Grinbergs testaments; **1100,-** Dagnija Staško; **500,-** Eric Chaves; **292,75** Daugavas Vanagu Pertas nodaļa Austrālijā; **250,-** Ruth Frass; Maksims Strunskis; **170,-** ASV kongresmenis Toms Cole ar delegāciju; **100,-** Katrin Jell; Jānis Krēmers; Malda Kvjatkovska; **50,-** Edvīns Circenis; Ieva Rozenberga; **30,-** Rudīte Kalniņa; Marc Libants; **25,-** Brigit Schroeder; **20,99** Jūlija Neimane; **20,-** Jonathan Barker; Ruta Grēviņa; Jānis Rupkus; Meena Shah; **15,-** Inka Heinistō;

Marts Ivaskis; **10,-** Kai Elsner; Linda Valle; Folke Westerhof; **5,-** Łukasz Kolodziejczyk; Hans Stahl; Prodan Stoyanov; **4,-** Sofia Maghder; **2,-** Karol Pantelewicz;

USD 17056,03 Daugavas Vanagu vienība Ņūdžersijā; **10000,-** Mārtiņš Putenis; **5000,-** Grand Rapidu Latv. Aglonas Dievmātes katoļu draudze; **3143,07** Janet, Sigurds un Roberts Brīvkalns; **2200,-** ANONĪMS; **2000,-** Ņūbransvikas un Leikvudas Latv. ev. lut. draudze; **1500,-** Jānis Cakars; Ivars un Gloria Kauls; **1000,-** Irene un Jānis Briedis Sedgwick; Christine un Ģirts Krūze; Rasma un Ģirts Kundziņš; **849,-** Filadelfijas Latv. ev. lut. Sv. Jāņa draudze, Filadelfijas Latv. baptistu draudze un Applebachsvilles Latv. baptistu draudze; **500,-** Latviešu biedrība Vašingtonas štatā; Silvija Danielson; Andrejs Lazda; Selga Pētersons; **400,-** Vaira Pelēķis Christopher; **300,-** Gunta un Ārijs Pakalns; **250,-** Milvoku Sv. Trīsvienības Latv. ev. lut. draudze; Dace Sprecher; **200,-** Kārlis Ķirsis; **150,-** Jānis Zvārgulis; **120,-** Des Moines un apkārtnes tautieši ASV; **100,-** Andrejs Bacians; Ilze un Juris Bērziņš; Aija C. Blitte; Ilmārs H. Dambergs; Herta Goehner; Lilita Lassen-Ward; Ausma Nonacs; Arthur J. Ozolins; Maija Paegle; Andris Ritelis; Joseph Spanier; Martin Tatuch; Gunta M. Vilciņš; Erna Zālītis; **80,-** Dace Garuts; Līga Lācis; **75,-** Āra Pumpurs; **60,-** Uldis Šutka; **50,-** Lazar Fleishman; Peter Grotans; Gunta Kaljo; Karena un Jānis Karpis; Dagmāra Lejnieks; Franciska Sventeckis; Jana Varlejs; Maija Veide; Juris Veidiņš; **40,-** Guntis Puriņš; **30,-** Irene Balks; **25,-** Jānis Chakars; Ausma Ritters; **20,-** Andrew Fearon; Ināra un Mark A. Liepa.

Sastādīja **Daina Ozoliņa**

Liels paldies par jūsu ziedojumu! No tā ir atkarīgs Muzeja darbs un nākotne.

**Thank you very much for your donation!
The work and the future of the Museum depend on it.**

Ziedojumus Muzejam un grāmatu pasūtīšanu var veikt:

Lielbritānijā: ziedojumi sūtāmi: Inese A. Smith, 44 Leconfield Road, Loughborough LE11 3SQ, United Kingdom. (inese.smith@btinternet.com)

ASV: Muzeju pārstāv Latvijas okupācijas muzeja fonda atbalsta grupa (OMFA), kuru vada priekšsēde Irēne Lazda (irenelazda@gmail.com). Par ziedojumiem caur OMFA var saņemt ienākumu nodokļu atlaides. Ziedojumu čeki rakstāmi OMFA un sūtāmi kasierai: Ilze Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon, OH 44024, USA. (ilze48@yahoo.com) Ziedojot ar kredītkarti, lūdzu, lietojiet PayPal adresi: <http://donate.omfa-usa.org>.

Kanādā: čeki rakstāmi: LRDF (*Latvia Relief and Development Fund*) ar piezīmi *Ziedojums Okupācijas muzejam*. Kontaktpersona: Linda Lazda, lindalazda11@gmail.com Ziedojumi atskaitāmi no Kanādas federālajiem ienākumiem.

Austrālijā: Muzeju pārstāv Ināra Strungs, 8/21 Island St., Cleveland, QLD 4163, Australia (Strungslewis@gmail.com). Ziedojumu čeki rakstāmi SLS – Okupācijas muzejs un sūtāmi pārstāvei. Ziedot var ar pārskaitījumu Okupācijas muzeja kontā: BSB 704235, konta nr.: 00017209. Par šādu ziedojumu, lūdzu, ziņot pārstāvei.

Latvijā: Latvijas Okupācijas muzejs, Latviešu strēlnieku laukumā 1, Rīgā, LV-1050, SEB banka, kods UNLALV2X, konta nr. LV67UNLA0002400700517. Muzejā var ziedot ar kredītkarti. Vairāk par ziedošanas iespējām Latvijā: info@okupacijasmuzejs.lv

Ar kredītkarti vai *PayPal* tiešsaistē Muzeja mājaslapā: www.okupacijasmuzejs.lv
Par veikto ziedojumu rakstiet: ziedojumiem@okupacijasmuzejs.lv

Apkārtraksts nr. 62, 2025. gada vasara, Rīga.
ISSN 1407-3668.

Redaktors: Inese Jansone, Gundega Michele.
Maketētājs: Andris Strazdiņš. Tulkotāji: Gundega Michele, Arnolds Žubeckis. Korektors: Gundega Michele, Dzintra Auziņa.

Latvijas Okupācijas muzejs, Latviešu strēlnieku laukums 1, Rīga, LV-1050

Tālruni: Birojs +37167229255, Izglītības nodaļa +37167211030
E-pasts: info@okupacijasmuzejs.lv
Mājaslapa: www.okupacijasmuzejs.lv
Reģ. nr. 40008018848

Ja informāciju par Muzeja aktualitātēm vēlaties elektroniskā formā, lūdzu, rakstiet: gundega.tentere@okupacijasmuzejs.lv
If you would like to receive current information about Museum activities or this newsletter electronically, please write gundega.tentere@okupacijasmuzejs.lv

**LATVIJAS
OKUPĀCIJAS
MUZEJS**